

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 139/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen suomalaisyritysten tukemisesta koronaepidemian vuoksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 139/2020 vp:

Miten hallitus aikoo tukea suomalaisia yrityksiä koronavirusepidemian aiheuttaman äkillisen ja yllättävän kysynnän heikkenemisen vuoksi ja voiko hallitus tukea työllisyyttä ja yritysten selviytymistä erillisellä koronapakettilla, ettei koronaviruksen seurauksena synny lomautus- ja irtisanomisaaltoa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus on päättänyt merkittävistä toimenpiteistä yritysten tukemiseksi koronaepidemian aiheuttamassa, poikkeuksellisessa tilanteessa. Hallituksen lisätalousarvioesityksessä varataan 200 miljoonaa euroa työpaikkojen säilymistä ja yritysten maksuvalmiutta turvaaviin toimiin. Hallituksen toimenpiteiden kokonaisuus on yhteensä noin 15 miljardia euroa. Kun otetaan mukaan yhteistyössä keskuspankin ja rahoituslaitosten kanssa tehtävät toimet, kokonaisuus on lähes 50 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän toimivuuden takaamiseksi hallitus tekee tiivistä yhteistyötä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan kanssa. Yritysten maksuvalmius hoidetaan yhteiskunnan tasolla ensisijaisesti pankkijärjestelmän kautta. Finanssivalvonta on tehnyt päätöksen alentaa pääomavaatimusten tasoa, mikä lisää suomalaisten pankkien kykyä myöntää luottoja kotitalouksille ja yrityksille. Tämä yhdessä muiden maiden makrovakauserävalvojen päätösten kanssa lisää laskennallista luotonantokapasiteettia suomalaisille yrityksille ja kotitalouksille arviolta 30 mrd. eurolla.

Suomen Pankki on päättänyt toimista, joilla tähdätään koronaepidemian aiheuttamien maksu- ja kassavaikeuksien helpottamiseen sekä kotitalouksien ja yritysten, etenkin pk-yritysten rahoituksen saatavuuden varmistamiseen. Päätökset on valmisteltu yhteistyössä valtioneuvoston ja keskeisten viranomaisten kanssa ja vuoropuhelussa toimialan kanssa. Ne täydentävät EKP:n neuvoston aiempia päätöksiä likviditeetin ja luotonannon varmistamiseksi euroalueella. Päätöksen mukaan Suomen Pankki aloittaa yritystodistusten ostot, joiden kokonaisvolyymiä nostetaan aiemmasta 500 miljoonasta eurosta yhteen miljardiin euroon. Toimella helpotetaan yritysten lainansaantia ja osaltaan pyritään turvaamaan myös työpaikkojen säilymistä. Myös Valtion eläkerahasto (VER) ohjataan määräajaksi lisäämään sijoituksia suomalaisten yritysten yritystodistuksiin, ja myös tämän volyyymi on miljardi euroa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 139/2020 vp

Hallituksen toimenpiteisiin kuuluu määräaikainen yritysten verotilitysten maksujärjestely, mikä mahdollistaisi maksun lykkäystä ja koron alentamista 7 %:sta 4 %:iin yrityksen hakemuksen perusteella. Menettely koskisi 1.3. jälkeen erääntyneitä maksuja. TyEL ja YEL-maksujen maksamiseen tulisi joustoa eli yritys voisi pyynnöstä saada enintään kolme kuukautta maksuaikaa. TyEL takaisinlainausta helpotetaan Finnveran 80 % takauksella. Verojen ja TyEL-maksujen lykkäyksen volyyymi on 3–4,5 miljardia euroa, ja työeläkemaksualennuksen 910 miljoonaa euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut yritysrahoitussektorin tilannetta seuraavan task force -työryhmän, jonka tehtävä on seurata kotimaisen, eurooppalaisen ja muun kansainvälisen rahoitussektorin tilannetta ja toimivuutta koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa. Se valmistelee ja koordinoi yritysrahoitussektorille kohdistuvia toimenpiteitä. Työryhmään kuuluu TEMin lisäksi Finnvera, Business Finland, Tesi, ELYt, VM ja työryhmä kuulee pankkisektorin edustajia.

Valtiolliset rahoittajat ovat varautuneet koronan myötä lisääntyvään kysyntään. Poikkeuksellinen aika vaatii joustavuutta suhtautumisessa esimerkiksi maksuaikoihin. Valtiolliset rahoittajat voivat hoitaa joustavasti erityisesti nykyisten asiakkaidensa vastuiden järjestelyjä.

Finnveralla on hyvät valmiudet vastata koronaepidemian myötä lisääntyvään rahoituskysyntään. Finnveran pk-yritysten rahoitusta (lainat ja takaukset) nostetaan 2 miljardista eurosta 12 miljardiin euroon. Finnvera laajentaa pk-takauksen ja alkutakauksen käyttömahdollisuudet koskemaan myös koronan aiheuttaman suhdannetilanteen edellyttämää rahoitusta. Molemmissa takauksissa asiakkaan pankki tekee sähköisen hakemuksen Finnveralle, ja Finnvera tekee päätöksen 80 prosentin takauksesta ennalta sovittujen kriteerien perusteella. Yrityksellä on kuitenkin oltava kannattavan toiminnan edellytykset koronan aiheuttama kriisin jälkeen. Finnveran on noudatettava EU:n valtioneuvoston päätöksiä, jotka rajoittavat sen toimintamahdollisuuksia. Jos yritys on ollut esimerkiksi vaikeuksissa oleva yritys ennen koronaepidemian alkamista, ei Finnveran tuotteet ole käytettävissä. Finanssikriisin aikana EU lievensi valtiotukisäädöksiä määräajaksi, mitä mahdollisesti sovelletaan tässäkin tapauksessa.

Business Finland kerää, analysoi ja jakaa tietoa globaalin epidemiatilanteen vaikutuksista suomalaisyrityksiin niiden omien varautumistoimien ja riskienhallinnan aktivoimiseksi.

Lisäksi osana hallituksen koronapakettia Business Finland on käynnistänyt kaksi uutta rahoituspalvelua, joilla pyritään lieventämään koronavirusepidemian aiheuttamia talousvaikutuksia: esiselvitysrahoitus ja kehittämisavustus. Tämän rahoituksen kokonaisvolyyymi on hallituksen antaman lisätalousarvioesityksen mukaisesti tässä vaiheessa 150 miljoonaa euroa. Rahoituspalvelut on tarkoitettu Suomessa toimiville pk- ja midcap-yrityksille, joiden liiketoiminta kärsii koronavirustilanteesta, uuden liiketoiminnan selvittämiseen ja kehittämiseen poikkeusoloissa. Rahoituspalvelujen kohteena ovat matkailu, matkailun oheispalvelut, luovat/esittävät alat sekä kaikki toimialat, joiden alihankintaketjujen toimivuuteen koronavirustilanne on vaikuttanut tai vaikuttamassa. Rahoitus on de minimis -

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 139/2020 vp

rahoitusta ja sen saaminen edellyttää, että yrityksen de minimis -kumulaatiossa on tilaa (kumulaatio 200 000 euroa kuluva ja kahden edellisen verovuoden aikana). Rahoitusta ei voida myöntää maatalouden alkutuotannon eikä kalastuksen vesiviljelyn aloilla toimiville yrityksille eikä yksityisille elinkeinonharjoittajille. Rahoitus voidaan myöntää yritykselle kerran, poikkeustapauksessa useammin. Yrityksen tarvitsema jatkorahoitus uusien ratkaisujen kehittämiseen rahoitetaan molempien rahoituspalvelujen jälkeen normaalina TKI-rahoituksena Business Finlandin normaalein rahoituskriteerein. Uusien rahoitusmuotojen kysyntä on ollut suurta.

ELY-keskusten osalta otetaan käyttöön uutta rahoitusta, joka suunnataan erityisesti palvelualueiden, mutta myös tarpeen mukaan muidenkin toimialojen vaikutusten hallintaan. Rahoituksen kokonaisvolyymi on 50 miljoonaa euroa. Lisäksi tukien maksatuksia nopeutetaan. Tukea yrittäjien neuvontaan ja jaksamisen edistämiseen varataan 0,5 miljoonaa euroa.

Teollisuussijoitus (Tesi) on varautunut jatkorahoittamaan salkussaan olevia kohdeyhtiöitä koronaviruksen mahdollisesti aiheuttamissa ylimääräisissä rahoitustarpeissa. Kohderahastojen salkkuyritysten ajautuessa koronaviruksen aiheuttamiin rahoitusvaikeuksiin Tesi voi osallistua näiden yritysten rahoitukseen suorilla kansasijoituksilla. Tesi on valmiudessa ottaa käyttöön yrityksille suunnatun vakautusrahoitusohjelman, jolla vahvistetaan yritysten rahoitusasemaa yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö selvittää mahdollisia muita keinoja, joilla voitaisiin parantaa yritysten oman pääoman ehtoisen rahoituksen tarjontaa.

Valtiolla on tarpeen mukaan mahdollisuus ottaa myös muita keinoja käyttöön ottaen huomioon valtioneuvoston päätökset. Euroopan komissio antoi 19.3.2020 tiedonannon, joka sisältää linjaukset siitä, miten EU:n valtioneuvoston päätöksiä kevennetään tilapäisesti niin, että yritysrahoituksen saatavuutta voidaan helpottaa ja yritysten maksuvalmiutta tukea kansallisin toimin ottaen huomioon koronaviruksen aiheuttamat vakavat häiriöt EU:n taloustilanteessa. Tämänkaltaiset joustot EU:n valtioneuvoston päätöksissä ovat hyvin poikkeuksellisia ja ne antavat lisää mahdollisuuksia suunnitella kansallisia tukitoimia koronaviruksen aiheuttamien taloudellisten haittojen lieventämiseksi. Komission viime viikolla antaman yleisen korona-tiedonannon nojalla myös suorat tuet vahinkojen korvaamiseen ovat EU:n valtioneuvoston päätösten puitteissa mahdollisia (SEUT 107(2)(b)).¹

Tilapäiset EU:n valtioneuvoston päätöksiä koskevat helpotukset koskevat kaikenkokoisia yrityksiä. Erityistä huomiota on kiinnitetty pk-yritysten ja koronaviruspandemian takia vaikeuksiin joutuneiden yritysten tilanteeseen. Tässä yhteydessä vaikeuksissa olevalla yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka täyttää EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisen määritelmän vaikeuksissa olevasta yrityksestä. Komission linjaukset ovat merkittäviä, koska EU:n valtioneuvoston päätökset sallivat normaalisti tuen myöntämisen vaikeuksissa oleville yrityksille vain hyvin rajoitetuissa

---

¹ Koordinoitu vastaus korona-epidemiaan. Yleiskatsaus tarvittavista toimenpiteistä COM(2020)112-Lopullinen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 139/2020 vp

tilanteissa ja tiukoin ehdoin.² Vaikeuksissa olevien yritysten tukeminen on mahdollista ns. pelastamis- ja rakenneuudistustukena, jolloin tuelle tulee saada komission hyväksyntä ennen täytäntöönpanoa (notifiointi). Vaikeuksissa olevia yrityksiä on myös mahdollista tukea ns. de minimis -tukena. Lisäksi erittäin poikkeuksellisissa ja ennakoimattomissa tilanteissa valtiontukea voidaan kohdentaa yrityksille korvauksena poikkeuksellisen tapahtuman aiheuttamista taloudellisista menetyksistä. Myös maatalous- ja kalataloussektorin valtiontukivalvontaan on tulossa helpotuksia. Tilapäiset helpotukset ovat voimassa 31.12.2020 saakka. On kuitenkin mahdollista, että niiden voimassaoloa jatketaan, jos tilanne sitä vaatii. Koronaviruksen takia annettavat valtiontukihelpotukset ovat de minimis -sääntelystä erillisiä, joten de minimis -tukea (200 000 euroa kolmen vuoden aikana /yritys) voidaan kriisin aikana myöntää normaalisti ja yllä kuvatut helpotukset tulevat niiden lisäksi.

Jo nykyisten instrumenttien pohjalta lomautetuksi tai irtisanotuksi joutuneilla on mahdollisuus osallistua TE-toimiston muutosturvapalveluihin, kuten koulutuksiin, valmennuksiin ja työnhakupalveluihin. Työministeri Haatainen on päättänyt kolmen kohdan toimenpidekokonaisuudesta työmarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi koronavirustilanteessa. Ministeri on asettanut ministeriöiden, viranomaisten ja työelämän osapuolista koostuvan työryhmän, jolta odotetaan nopeita esityksiä. Työryhmän tarkoituksena on tehdä esityksiä työmarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi, työpaikkojen säilyttämiseksi ja elinkelpoisten yritysten konkurssien välttämiseksi sekä palkansaajien aseman turvaamiseksi. Jo nyt on tehty seuraavia päätöksiä ihmisten toimeentulon turvaamiseksi: työttömyysturvan omavastuu-aika poistuu niin lomautuksissa kuin irtisanomisissa, ja freelancereiden ja yrittäjien pääsyä työttömyysturvan piiriin helpotetaan. Lisäksi lomautuksia koskevien yt-neuvotteluiden vähimmäiskesto ja työsopimuslain mukainen lomautusilmoitusaika lyhenevät viiteen päivään. Lomautusoikeus tulee myös määräaikaisiin työsopimuksiin.

Helsingissä 27.3.2020

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

---

² Komission tiedonanto: Suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen (2014/ C 249/01).